

SZKOLENIE ONLINE

Zamknięcie roku 2021

**dr GYÖNGYVÉR
TAKÁTS**
ekspert

Procedura zamknięcia roku

1. Ustalenie formy sprawozdawczości finansowej
2. Inwentaryzacja
3. Wycena aktywów i pasywów

Forma sprawozdawczości finansowej

- Uproszczenie sprawozdawcze
- Uproszczenia stosowanych zasad rachunkowości.

Małe jednostki – wielkości

- 25 500 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
- 51 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
- 50 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty,

Uwaga!

Warunkiem stosowania uproszczonej sprawozdawczości finansowej jest podjęcie decyzję w formie uchwały przez organ zatwierdzający.

- Załącznik nr 4 dla mikro jednostek
- Załącznik nr 5 dla małych jednostek

W pozostałych przypadkach załącznik nr 1 bez możliwości skróceń.

Uproszczenia dla małych

Uproszczenia dla wszystkich jednostek, które spełniają warunki wielkościowe wyznaczone dla małych jednostek niezależnie od tego, czy podlegają obowiązkowi badania przez biegłego rewidenta.

Sprawozdanie finansowe – wdł załącznika nr 1,4,5

- bilans,
- rachunek zysków i strat,
- informacja dodatkowa, obejmująca wprowadzenie do sprawozdania finansowego oraz dodatkowe informacje i objaśnienia,
- rachunek przepływów pieniężnych i zestawieniu zmian w kapitale (funduszu) własnym !!!! – w zależności od decyzji

Sprawozdanie z działalności

W przypadku spółek kapitałowych, spółek komandytowo-akcyjnych, towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej, spółdzielni, przedsiębiorstw państwowych, a także tych spółek jawnych i komandytowych, **których wszystkimi wspólnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe**, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej, oraz w przypadku specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych, funduszy inwestycyjnych zamkniętych oraz alternatywnych spółek inwestycyjnych, kierownik jednostki sporządza, wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym, sprawozdanie z działalności jednostki.

Sprawozdanie z działalności

Sprawozdanie z działalności jednostki powinno obejmować również – o ile jest to istotne dla oceny rozwoju, wyników i sytuacji jednostki – co najmniej:

- 1) kluczowe finansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki;
- 2) kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki oraz informacje dotyczące zagadnień pracowniczych i środowiska naturalnego.

Udostępnienie sprawozdania finansowego

Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, towarzystwa reasekuracji wzajemnej, spółki akcyjne oraz spółdzielnie są obowiązane do udostępnienia wspólnikom, akcjonariuszom lub członkom rocznego sprawozdania finansowego i sprawozdania z działalności jednostki, a jeżeli sprawozdanie finansowe podlega obowiązkowi badania - także opinii wraz z raportem biegłego rewidenta - najpóźniej na 15 dni przed zgromadzeniem wspólników, walnym zgromadzeniem akcjonariuszy lub walnym zgromadzeniem członków albo przedstawicieli członków spółdzielni. Spółka akcyjna udostępnia ponadto akcjonariuszom sprawozdanie rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej albo organu administrującego.

Podpisanie sprawozdania finansowego

Art. 52 2. Sprawozdanie finansowe podpisują – podając zarazem datę podpisu – osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych, i kierownik jednostki, a jeżeli jednostką kieruje organ wieloosobowy – wszyscy członkowie tego organu albo co najmniej jedna osoba wchodząca w skład tego organu w sposób, o którym mowa w ust. 2b. Odmowa podpisu sprawozdania finansowego wymaga sporządzenia pisemnego uzasadnienia dołączonego do sprawozdania finansowego.”,

Art. 52 ust 2a – 2b

Nowe ustępy art. 52 UoR:

„2a. Podpisanie sprawozdania finansowego stanowi potwierdzenie, że spełnia ono wymagania przewidziane w ustawie.

2b. Jeżeli jednostką kieruje organ wieloosobowy, sprawozdanie finansowe może podpisać co najmniej jedna osoba wchodząca w skład tego organu po złożeniu przez pozostałe osoby wchodzące w skład tego organu oświadczeń, że sprawozdanie finansowe spełnia wymagania przewidziane w ustawie, lub odmów złożenia takich oświadczeń. Odmowa złożenia oświadczenia jest równoznaczna z odmową podpisu sprawozdania finansowego i wymaga sporządzenia pisemnego uzasadnienia.

Oświadczenie, że sprawozdanie finansowe spełnia wymagania przewidziane w ustawie, oraz odmowa złożenia takiego oświadczenia są dołączane do sprawozdania finansowego.

Art. 52 ust 2c

W treści odmowy podpisu, o której mowa w ust. 2, oświadczenia lub odmowy złożenia oświadczenia, o których mowa w ust. 2b, wskazuje się sprawozdanie finansowe, którego te dokumenty dotyczą, w szczególności przez podanie daty i godziny podpisania sprawozdania finansowego przez osobę, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Art. 52 ust 2d

2d. Odmowę podpisu, o której mowa w ust. 2, oświadczenie lub odmowę złożenia oświadczenia, o których mowa w ust. 2b, sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym albo sporządza się w postaci papierowej oraz opatruje własnoręcznym podpisem.

Art. 52 ust 2e

2e. W przypadku gdy jednostką kieruje organ wieloosobowy i jeżeli odmowa podpisu, o której mowa w ust. 2, oświadczenie lub odmowa złożenia oświadczenia, o których mowa w ust. 2b, zostały sporządzone w postaci papierowej opatrzonej własnoręcznym podpisem, jedna z osób wchodzących w skład tego organu, podpisująca sprawozdanie finansowe, zapewnia sporządzenie elektronicznych kopii tych dokumentów.

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Roczne sprawozdanie finansowe jednostki podlega zatwierdzeniu przez organ zatwierdzający, nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego. Przed zatwierdzeniem roczne sprawozdanie finansowe jednostek, których sprawozdanie finansowe podlega badaniu przez biegłego rewidenta, sprawozdanie finansowe musi być badane.

Podział wyniku finansowego

Podział lub pokrycie wyniku finansowego netto jednostek zobowiązanych, do poddania badaniu rocznego sprawozdania finansowego może nastąpić **po zatwierdzeniu** sprawozdania finansowego przez organ zatwierdzający, poprzedzonego wyrażeniem przez biegłego rewidenta opinii o tym sprawozdaniu bez zastrzeżeń lub z zastrzeżeniami.

Podział lub pokrycie wyniku finansowego netto, dokonany bez spełnienia tego warunku, jest nieważny z mocy prawa.

KRS – termin składania

Kierownik jednostki składa we właściwym rejestrze sądowym roczne sprawozdanie finansowe, opinię biegłego rewidenta, jeżeli podlegało ono badaniu, odpis uchwały bądź postanowienia organu zatwierdzającego o zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego i podziale zysku lub pokryciu straty w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia.

Brak zatwierdzenia sprawozdania finansowego

Jeżeli sprawozdanie finansowe **nie** zostało zatwierdzone w terminie 6 miesięcy od dnia bilansowego, to należy je złożyć w rejestrze sądowym w ciągu 15 dni po tym terminie, a także 15 dni po jego zatwierdzeniu wraz z dokumentami.

????

Uproszczenie sprawozdawcze

- Mikro podmioty
- Małe podmioty
- Pozostałe podmioty – średnie i duże podmioty

Uproszczenia polegające na wyborze formy sprawozdania finansowego.

Decyzja należy do organu zatwierdzającego!

Czynności związane z zamknięciem roku

Przed zamknięciem ksiąg rachunkowych jednostka powinna przeprowadzić określone czynności, aby rzetelnie i jasno przedstawić sytuację majątkową i finansową oraz prawidłowo ustalić wynik finansowy.

- Inwentaryzacja roczna
- Wycena poszczególnych składników aktywów i pasywów.
- Sporządzenie sprawozdania finansowego.

Inwentaryzacja

W zależności od rodzaju aktywów czy pasywów inwentaryzację przeprowadza się poprzez:

- spis z natury – w przypadku np. towarów, materiałów, środków trwałych oraz nieruchomości zaliczonych do inwestycji, maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie,
- potwierdzenie salda – w przypadku np. należności od kontrahentów, aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- porównanie danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikację wartości składników – w przypadku np. środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów oraz praw zakwalifikowanych do nieruchomości, należności spornych i wątpliwych.

Składniki zinwentaryzowane drogą spisu z natury

- ▶ aktywa pieniężne (z wyjątkiem zgromadzonych na rachunkach bankowych),
- ▶ papiery wartościowe w postaci materialnej,
- ▶ rzeczowe składniki aktywów obrotowych,
- ▶ środki trwałe
- ▶ nieruchomości zaliczone do inwestycji
- ▶ maszyny i urządzenia wchodzące w skład środków trwałych w budowie

Inwentaryzacja – spis z natury

Inwentaryzacją drogą spisu z natury obejmuje również znajdujące się w jednostce składniki aktywów, będące własnością innych jednostek, powierzone jej do sprzedaży, przechowania, przetwarzania lub używania, powiadamiając te jednostki o wynikach spisu.

Potwierdzenie sald

- aktywa finansowe zgromadzone na rachunkach bankowych lub przechowywane przez inne jednostki, w tym papiery wartościowe w formie zdematerializowanej,
- należności, w tym udzielone pożyczki
- powierzone kontrahentom własne składniki aktywów

Weryfikacja danych wynikających z ksiąg rachunkowych

- środki trwałe, do których dostęp jest znacznie utrudniony, grunty oraz prawa zakwalifikowane do nieruchomości,
- należności sporne i wątpliwe,
- należności i zobowiązania wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych,
- należności i zobowiązania z tytułów publicznoprawnych,
- aktywa i pasywa jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe

Przypadki szczególne

Składniki aktywów – z wyłączeniem aktywów pieniężnych, papierów wartościowych, produktów w toku produkcji oraz materiałów, towarów i produktów gotowych, które są odpisane w koszty w momencie ich nabycia lub wytworzenia podlegają inwentaryzacji na koniec każdego roku obrotowego.

- paliwo
- materiały biurowe?

Terminy inwentaryzacji (spis z natury)

Raz w roku

- zapasy towarów i materiałów (opakowań) w punktach obrotu detalicznego jednostki
- zapasy drewna w jednostkach prowadzących gospodarkę leśną

Terminy inwentaryzacji (spis z natury)

Raz w ciągu 2 lat:

znajdujące się w **strzeżonych** składowiskach i objęte ewidencją ilościowo – wartościową zapasy:

- materiałów
- towarów
- produktów gotowych
- półproduktów

Terminy inwentaryzacji (spis z natury)

Raz w ciągu 4 lat:

- środki trwałe
- środki trwałe w budowie

znajdujące się na terenie strzeżonym

Rozliczanie różnic inwentaryzacyjnych

Ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych , oraz rozliczyć w księgach roku, na który przypadał termin inwentaryzacji.

Ustalone różnice (po normach naturalnych) to:

- niedobory
- nadwyżki

Kompensata niedoborów i nadwyżek

Niedobory mogą być kompensowane nadwyżkami, jeżeli spełnione są jednocześnie następujące warunki:

- ten sam spis z natury
- ta sama osoba materialnie odpowiedzialna
- podobne asortymenty

Różnice pozostające po dokonaniu kompensaty

Po dokonaniu kompensaty sprawdza się, czy różnice ilościowe w postaci niedoborów mieszczą się w granicach norm ubytków naturalnych.

Inwentaryzacja COVID

Inwentaryzację drogą weryfikacji danych przeprowadza się jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe

Inwentaryzacja w czasie pandemii

W okresie COVID-19 właściwe przeprowadzenie inwentaryzacji drogą spisu z natury może być utrudnione. Potencjalne problemy to:

- 1) trudności w skompletowaniu komisji inwentaryzacyjnej i zespołów spisowych wynikające z:
  - ograniczenia możliwości skorzystania z usług osób trzecich (outsourcing spisu),
  - wprowadzenia pracy zdalnej – ograniczenie liczby osób dopuszczonych do pracy w jednostce,
  - braków kadrowych szczególnie w związku z chorobą pracowników lub ich rodzin, zapewnienia bezpieczeństwa biorącym udział w spisie z natury;
- 2) ograniczony dostęp do składników podlegających spisowi z natury wynikający z:
  - zamknięcia (czas pandemii) obiektów, w których znajdują się rzeczowe aktywa np. szpitale, Domy Pomocy Społecznej, nie tylko dla osób z zewnątrz, ale także pracowników jednostki,
  - niepokoju o zagrożenie zdrowia osób uczestniczących w spisach z natury w pomieszczeniach innych od tych, w których zazwyczaj przebywają, pozostawienia składników aktywów w dyspozycji osób trzecich (w tym pracowników)
  - z lokalizacją poza miejscem pracy, m.in. w związku z pracą zdalną

Scenariusz na inwentaryzację

Ryzyko epidemiczne i związane z tym utrudnienia nie występują w jednakowym zakresie w poszczególnych jednostkach ani w odniesieniu do wszystkich składników aktywów wymagających objęcia spisem z natury. Jednakże zdiagnozowane ryzyko epidemiczne może stanowić potencjalną przesłankę do stwierdzenia, iż przeprowadzenie spisu z natury nie jest możliwe. Świadomość problemów i odpowiedzialność kierownika jednostki za inwentaryzację w formie spisu z natury (art. 4 ust. 5 ustawy) wymaga podjęcia właściwych działań zaradczych i dostosowawczych odpowiadających na faktycznie występujące utrudnienia związane z COVID-19.

Działania te mają zapewnić dotrzymanie terminów inwentaryzacji (w tym jej rozliczenie) i jej kompletność.

Udokumentowanie przeprowadzenie inwentaryzacji

Kierownik jednostki dokonując oceny potencjalnych ryzyk wpływających na jej działalność, w tym także związanych z COVID-19, powinien zdecydować, czy skorzystanie z zezwolenia zawartego w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy (dopuszczającego inwentaryzację w drodze weryfikacji jeśli przeprowadzenie spisu z natury z przyczyn uzasadnionych nie jest możliwe) jest rzeczywiście jedyną drogą do przeprowadzenia inwentaryzacji.

Dokument uzasadniający przeprowadzenie inwentaryzacji drogą weryfikacji zamiast spisu z natury wraz z dokumentacją potwierdzającą porównanie danych ksiąg rachunkowych na dzień bilansowy z odpowiednimi dokumentami powinien stanowić załącznik do protokołu weryfikacji.

Wycena bilansowa składników aktywów i pasywów – zagadnienia wybrane

Stanowisko KSR – w sprawie rozrachunków

Stanowisko obejmuje zasady ujmowania, wyceny, prezentacji oraz inwentaryzacji rozrachunków z kontrahentami, zwanych inaczej „rozrachunkami handlowymi”, w jednostkach, które sporządzają sprawozdania finansowe na podstawie załączników nr 1, 4, 5 lub 6 do ustawy.

Stanowisko nie odnosi się do kwestii podatkowych, z wyjątkiem sytuacji, gdy postanowienia prawa podatkowego wpływają na wartość rozrachunków z kontrahentami ujętych w księgach rachunkowych jednostki.

Rozrachunki z kontrahentami a aktywa finansowe i zobowiązania finansowe

Podstawową kwestią, która wpływa na sposób ujęcia, wyceny i prezentacji w sprawozdaniu finansowym rozrachunków z kontrahentami jest przyjęta w ustawie relacja między tymi kategoriami majątkowymi a aktywami finansowymi i zobowiązaniami finansowymi.

Należności i zobowiązania od/wobec kontrahentów, w szczególności, gdy ich rozliczenie ma nastąpić w środkach pieniężnych, można interpretować odpowiednio jako:

- wynikające z kontraktu prawo do otrzymania aktywów finansowych – należności od kontrahentów spełniające definicję aktywów finansowych,

i

- zobowiązanie jednostki do wydania aktywów finansowych – zobowiązania wobec kontrahentów spełniające definicję zobowiązań finansowych.

Uwaga

- Rozrachunki z kontrahentami są traktowane przez Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) jako aktywa finansowe i zobowiązania finansowe.

Charakterystyka rozrachunków

- rozrachunki z kontrahentami powstają w wyniku działalności operacyjnej jednostki i mają zazwyczaj charakter krótkoterminowy,
- celem powstania należności od kontrahentów – w odróżnieniu od inwestycji – nie jest osiągnięcie przez jednostkę korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu ich wartości lub w postaci innych dodatkowych pożytków,
- celem powstania zobowiązań wobec kontrahentów – w odróżnieniu od zobowiązań finansowych – nie jest pozyskanie przez jednostkę finansowania zewnętrznego,

Rozwiązania wynikające z ustawy o rachunkowości

- klasyfikowanie rozrachunków z kontrahentami odrębnie od aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, a w konsekwencji również ich odrębną prezentację w sprawozdaniu finansowym,
- wycenę bilansową rozrachunków z kontrahentami wyłącznie w kwocie wymaganej/wymagającej zapłaty (podczas gdy do wyceny aktywów finansowych i zobowiązań finansowych jednostka może zastosować również inne zasady wyceny, wskazane w ustawie).

Wycena rozrachunków z kontrahentami na dzień ich ujęcia w księgach rachunkowych

Jednostka ujmuje w księgach rachunkowych powstałe rozrachunki z kontrahentami (należności i zobowiązania) w ich wartości nominalnej, która wynika z dokumentu potwierdzającego powstanie należności lub zobowiązania, wystawionego przez sprzedawcę lub jego kontrahenta. Jest to np. faktura, paragon, rachunek, nota księgowa.

Rozrachunki w walucie obcej

W przypadku należności lub zobowiązań w walutach obcych jednostka dokonuje ich przeliczenia na walutę polską pod datą ich ujęcia w księgach rachunkowych.

Do przeliczenia jednostka stosuje kurs średni ogłoszony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski (NBP) z dnia poprzedzającego dzień przeprowadzenia transakcji zakupu-sprzedaży (jest to de facto kurs z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień dokonania transakcji).

Wycena rozrachunków z kontrahentami na dzień bilansowy

Na dzień bilansowy jednostka wycenia rozrachunki z kontrahentami zgodnie z zapisami ustawy o rachunkowości, tj.:

- należności – w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności,
- zobowiązania – w kwocie wymagającej zapłaty.

Wycena na dzień bilansowy należności od kontrahentów z zachowaniem zasady ostrożności oznacza konieczność zweryfikowania, czy ustalona na dzień bilansowy kwota wymaganej zapłaty odpowiada na ten dzień realnej wartości należności, tj. wartości możliwej do odzyskania (wartość odzyskiwalna). W przypadku gdy wartość należności możliwa do odzyskania na dzień bilansowy jest niższa od kwoty wymaganej zapłaty, jednostka odpowiednio obniża jej wartość przez dokonanie odpisu aktualizującego wartość należności.

Rozrachunki w walucie obcej na dzień bilansowy

Na dzień bilansowy jednostka ustala kwotę wymaganej zapłaty rozrachunków z kontrahentami w walucie obcej w sposób analogiczny jak rozrachunków w walucie polskiej. Następnie kwotę wymaganej zapłaty w walucie obcej przelicza na walutę polską, stosując, zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy, obowiązujący na dzień bilansowy średni kurs ogłoszony dla danej waluty przez NBP.

Zazwyczaj kurs waluty obcej zastosowany do przeliczenia rozrachunków z kontrahentami w walutach obcych na walutę polską na moment ujęcia ich w księgach rachunkowych różni się od kursu waluty obcej zastosowanego do ich wyceny na dzień bilansowy. W konsekwencji powstają różnice kursowe.

Różnice kursowe w księgach rachunkowych

Jednostka ujmuje różnice kursowe w księgach rachunkowych jako:

- przychody finansowe,
- koszty finansowe, a
- w przypadkach wskazanych w ustawie – zalicza je do:
  - kosztu wytworzenia produktów,
  - ceny nabycia towarów,
  - ceny nabycia lub kosztu wytworzenia środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych.

Uwaga

Jeżeli jednostka dokonała odpisu aktualizującego wartość należności od kontrahenta w walucie obcej, wówczas na dzień bilansowy przelicza odpis aktualizujący na walutę polską według tego samego kursu, po jakim przeliczyła należność, tj. po kursie średnim NBP dla danej waluty obcej obowiązującym na dzień bilansowy.

Przedpłaty na dostawę dóbr i świadczenie usług – otrzymane

Otrzymane przedpłaty sprzedawca ujmuje w księgach rachunkowych jako:

- zobowiązanie wobec odbiorcy (równe kwocie środków pieniężnych faktycznie otrzymanych), które obejmuje:
  - część wartości (ceny) świadczenia do wykonania przez sprzedawcę (dostawcę) oraz kwotę obciążeń publicznoprawnych związanych ze świadczeniem (podatek VAT), a
  - w przypadku gdy świadczenie jest przedmiotowo zwolnione z obciążeń publicznoprawnych (np. usługi finansowe) lub sprzedawca jest zwolniony z obciążeń publicznoprawnych (zwolnienie podmiotowe) – jedynie część wartości (ceny) świadczenia do wykonania przez sprzedawcę;
- rozliczenia międzyokresowe przychodów (w kwocie netto – bez obciążeń publicznoprawnych) – w przypadku przyjęcia takiego rozwiązania w zasadach (polityce) rachunkowości.

Przedpłaty na dostawę dóbr i świadczenie usług – przekazane

Przekazanie przedpłaty odbiorca ujmuje w księgach rachunkowych jako:

- należność od sprzedawcy (równą kwocie środków pieniężnych faktycznie przekazanych sprzedawcy) obejmującą:
  - część wartości (ceny) świadczenia, które ma być wykonane przez sprzedawcę, oraz kwotę obciążeń publicznoprawnych związanych ze świadczeniem bądź
  - część wartości (ceny) przyszłego świadczenia.

Udokumentowanie przedpłaty

Rodzaj dowodu księgowego dokumentującego otrzymanie/przekazanie przedpłaty w praktyce determinują przepisy prawa podatkowego. Może być to np. faktura zaliczkowa, paragon fiskalny, rachunek, wyciąg bankowy, dokument potwierdzający przyjęcie gotówki do kasy.

Rodzaj rozrachunku	Sposób przekazania/wpływu	Przyjęty kurs
Należności – z tytułu przekazanej przedpłaty	przekazanie z rachunku bankowego jednostki w walucie obcej	kurs ustalony zgodnie z przyjętą przez jednostkę metodą wyceny rozchodu waluty z rachunku bankowego w walucie obcej
		średni kurs NBP z dnia poprzedzającego dzień przekazania przedpłaty
	przekazanie z kasy walutowej	kurs ustalony zgodnie z przyjętą przez jednostkę metodą wyceny rozchodu waluty z kasy walutowej
		średni kurs NBP z dnia poprzedzającego dzień przekazania przedpłaty
przekazanie z rachunku bankowego jednostki w walucie polskiej (zakup waluty obcej w banku)	kurs sprzedaży waluty obcej zastosowany przez bank prowadzący rachunek jednostki	
Zobowiązania – z tytułu otrzymanej przedpłaty	wpływ na rachunek bankowy prowadzony w walucie obcej lub wpłata do kasy walutowej	średni kurs NBP z dnia poprzedzającego dzień wpływu przedpłaty
	wpływ na rachunek bankowy w walucie krajowej (sprzedaż waluty obcej bankowi)	kurs kupna waluty obcej zastosowany przez bank prowadzący rachunek sprzedawcy

Zmniejszenia ceny (rabaty)

- Z punktu widzenia momentu ujęcia rabatów w księgach rachunkowych i tym samym ich wpływu na wartość rozrachunków z kontrahentami dzielą się one na:
  - rabaty transakcyjne,
  - rabaty potransakcyjne,
  - prerabaty – określane też mianem „premier z góry”,
  - skonto.

Terminy rozliczenia rabatów

Ostateczne rozliczenie rabatu potransakcyjnego lub prerabatu z tytułu dokonanych w danym roku obrotowym transakcji zakupu-sprzedaży objętych rabatem może nastąpić po dniu bilansowym.

- Wówczas ujęcie w księgach rachunkowych rozliczenia rabatu będzie zależeć od tego, czy nastąpiło ono:
- przed sporządzeniem sprawozdania finansowego,
- po sporządzeniu sprawozdania finansowego, ale przed jego zatwierdzeniem,
- po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego.

Rozliczenie rabatów

Lp.	Termin rozliczenia	Ujęcie w księgach rachunkowych
1.	przed sporządzeniem sprawozdania finansowego	wartość należności lub zobowiązania koryguje się w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, w którym jednostka przeprowadziła transakcje zakupu-sprzedaży objęte rabatem
2.	po sporządzeniu sprawozdania finansowego, ale przed jego zatwierdzeniem	<ul style="list-style-type: none"> – wartość należności lub zobowiązania koryguje się w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, w którym jednostka przeprowadziła transakcje zakupu-sprzedaży objęte rabatem i zmieni sprawozdanie finansowe za ten rok obrotowy, jeżeli uzna, zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy, że kwota rabatu ma istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, – w przypadku uznania przez jednostkę kwoty rabatu za nieistotną z punktu widzenia sprawozdania finansowego, wartość należności lub zobowiązania koryguje się w księgach rachunkowych roku obrotowego, w którym nastąpiło ostateczne rozliczenie rabatu
3.	po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego	wartość należności lub zobowiązania koryguje się w księgach rachunkowych roku obrotowego, w którym nastąpiło ostateczne rozliczenie rabatu

Rozliczenie rabatów w walucie obcej

Lp.	Rodzaje rabatów	Wartość transakcji	Uwagi
1.	rabaty transakcyjne w walucie obcej	uwzględniane w kwocie należności/zobowiązania z tytułu sprzedaży dobra lub usługi, nie wymagają odrębnego przeliczenia na walutę polską	
2.	rabaty potransakcyjne w walucie obcej	<ul style="list-style-type: none"> – korygują początkową wartość należności lub zobowiązania w walucie obcej z tytułu sprzedaży dobra lub usługi, – częściowe rozliczenie rozrachunków z kontrahentami, które nie powoduje przepływu środków pieniężnych pomiędzy nimi. Jednostka przelicza na walutę polską kwotę udzielonego/otrzymanego rabatu w walucie obcej, stosując kurs średni ogłoszony dla danej waluty przez NBP z dnia poprzedzającego dzień udzielenia/otrzymania rabatu. 	<ul style="list-style-type: none"> – różnice kursowe ustala się od tej części należności lub zobowiązania, która w walucie obcej odpowiada kwocie udzielonego/przyznanego rabatu; – różnice kursowe ujmuje się: <ul style="list-style-type: none"> • jako przychody lub koszty finansowe bądź • w przypadkach wskazanych w ustawie – zalicza do kosztu wytworzenia produktów, ceny nabycia towarów, ceny nabycia lub kosztu wytworzenia środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych
3.	prerabaty	<ul style="list-style-type: none"> – przeliczenia rabatów na walutę polską dokonuje się już przy pierwszych transakcjach zakupu-sprzedaży dokonanych w danym okresie rozliczeniowym, stosując zasady opisane w punkcie (2), – transakcję zwrotu sprzedawcy kwoty nadmiernego rabatu w walucie obcej, gdy w dniu rozliczenia nabywcy nie udało się osiągnąć minimalnej wielkości zakupów, uprawniającej do otrzymania rabatu, strony transakcji przeliczają na walutę polską (zgodnie z pkt IV.1. poniżej) 	–

Odsetki

- Zasady naliczania odsetek z tytułu transakcji zakupu-sprzedaży regulują przepisy k.c. oraz ustawy o terminach zapłaty.
- Sprzedawca może domagać się od odbiorcy:
  - odsetek ustawowych,
  - odsetek ustawowych za opóźnienie,
  - odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych.

Naliczenie odsetek

Sprzedawca, w przypadku podjęcia decyzji o naliczeniu odsetek od należności, wystawia odbiorcy notę księgową (notę odsetkową).

Na jej podstawie ujmuje naliczone odsetki w księgach rachunkowych, jako:

- należność od odbiorcy i
- przychody finansowe,

ewentualnie:

koszty finansowe – z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego wartość należności – jeśli odbiorca kwestionuje zobowiązanie z tytułu odsetek (w całości lub części) bądź zalega z jego płatnością, a sprzedawca sam ocenia, że odzyskanie odsetek nie jest pewne, szacuje prawdopodobieństwo ich odzyskania.

Podstawą do ujęcia odsetek może być również dokument przekazany odbiorcy w związku z inwentaryzacją należności metodą potwierdzenia (uzgodnienia) sald.

Ujmowanie odsetek

Nabywca, który nie kwestionuje odsetek naliczonych przez sprzedawcę, na podstawie otrzymanej od niego noty odsetkowej lub dokumentu służącego inwentaryzacji drogą potwierdzenia sald ujmuje w księgach rachunkowych:

- zobowiązanie wobec sprzedawcy z tytułu odsetek oraz
- obciąża koszty finansowe.

Na dzień wyceny zobowiązania w kwocie wymaganej zapłaty (np. na dzień bilansowy) nabywca ujmuje w księgach rachunkowych odsetki, nawet jeżeli nie otrzymał dokumentu od sprzedawcy, ale zalega z płatnością, a przyjętą przez sprzedawcę praktyką jest naliczanie odsetek za opóźnienie.

Środki trwałe i WNiP

- Podatkowe i bilansowe zasady amortyzacji środków trwałych !!!
- Weryfikacja umorzenia i amortyzacji - weryfikacja okresu ekonomicznej użyteczności i stawki amortyzacyjne
- Ocena, czy nie nastąpiła utrata wartości

Aktywa finansowe

- Długo- i krótkoterminowe
- Wycena – zgodnie z polityką rachunkowości

Zasady zawarte są w ustawie o rachunkowości oraz w rozporządzeniu MF w sprawie wyceny instrumentów finansowych .

Klasyfikacja instrumentów finansowych według rozporządzenia MF

- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu
- pożyczki udzielone i należności własne
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności
- aktywa finansowe dostępnych do sprzedaży

Instrumenty pochodne

To instrument finansowy, którego:

- a) wartość jest zależna od zmiany wartości instrumentu bazowego, to jest określonej stopy procentowej, ceny papieru wartościowego lub towaru, kursu wymiany walut, indeksu cen lub stóp, oceny wiarygodności kredytowej lub indeksu kredytowego albo innej podobnej wielkości i
- b) nabycie nie powoduje poniesienia żadnych wydatków początkowych albo wartość netto tych wydatków jest niska w porównaniu do wartości innych rodzajów kontraktów, których cena podobnie zależy od zmiany warunków rynkowych, i
- c) rozliczenie nastąpi w przyszłości.

Inwestycje nieruchomości

- Wykorzystanie nie na własne potrzeby jednostki
- Wyceny jak środków trwałych albo według wartości godziwej
- Dla celów podatkowych to są środki trwałe lub środki trwałe w budowie

RMK długoterminowe

Weryfikacja:

- kosztów prac rozwojowych, jeśli mają szansę zakończyć się powodzeniem,
- kontraktów długoterminowych, np. nadwyżka kosztów rzeczywistych nad zarachowanymi (planowanymi),
- aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Remonty o znacznej wartości

Mimo, że niektóre rodzaje remontów mogą wymagać znacznych nakładów lub ich zakres jest znaczący, to nakłady te nie zwiększają wartości użytkowej środka trwałego, gdyż nie zmieniają się:

- jego parametry charakterystyczne,
- jego parametry techniczne lub użytkowe, także wtedy, gdy do przeprowadzenia remontu wykorzystano nowocześniejsze materiały i części od pierwotnie użytych do budowy środka trwałego.

Mogą być rozliczone jako RMK – długo- lub krótkoterminowe.

Zapasy

- Weryfikacja poprawności kwalifikacji zapasów
- Weryfikacja wartość zapasów w magazynie
- Remanent i wycena zapasów zaliczonych bezpośrednio w koszty

Rezerwy

- Rezerwy – rezerwy
- Rezerwy – RMK bierne
- RMK bierne niebędące rezerwami – RMK bierne

Rezerwy w przedsiębiorstwach ciepłowniczych.

Ustalenie wyniku finansowego

Zasada współmierności art. 6 uor

- W księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami **dotyczące danego roku obrotowego**, niezależnie od terminu ich zapłaty.
- Dla zapewnienia współmierności przychodów i związanych z nimi kosztów do aktywów lub pasywów danego okresu sprawozdawczego zaliczane będą koszty lub przychody dotyczące przyszłych okresów oraz przypadające na ten okres sprawozdawczy koszty, które jeszcze nie zostały poniesione

Klasyfikacja przychodów i kosztów według segmentów działalności

- Przychody i koszty działalności operacyjnej
- Przychody i koszty pozostałej działalności operacyjnej
- Przychody i koszty działalności finansowej.

Ta klasyfikacja pojawia się w rachunku zysków i strat.

Przychody działalności podstawowej – wariant porównawczy

Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:

– od jednostek powiązanych

I. Przychody netto ze sprzedaży produktów

II. Zmiana stanu produktów (zwiększenie – wartość dodatnia, zmniejszenie – wartość ujemna)

III. Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki

IV. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów

Przychody działalności podstawowej – wariant kalkulacyjny

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:

– od jednostek powiązanych

I. Przychody netto ze sprzedaży produktów

II. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów

Koszty działalności podstawowej – wariant porównawczy

I. Amortyzacja

II. Zużycie materiałów i energii

III. Usługi obce

IV. Podatki i opłaty, w tym:

– podatek akcyzowy

V. Wynagrodzenia

VI. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, w tym:

– emerytalne

VII. Pozostałe koszty rodzajowe

VIII. Wartość sprzedanych towarów i materiałów

Koszty działalności podstawowej - wariant kalkulacyjny

Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:

– jednostkom powiązanym

- I. Koszt wytworzenia sprzedanych produktów
- II. Wartość sprzedanych towarów i materiałów
- C. Zysk (strata) brutto ze sprzedaży (A–B)
- D. Koszty sprzedaży
- E. Koszty ogólnego zarządu

Ustalenie wyniku finansowego – wariant porównawczy

Na koniec roku saldo "Rozliczenie kosztów" jest przeksięgowywane na wynik finansowy:

- Wn konto 490 "Rozliczenie kosztów",
- Ma konto 860 "Wynik finansowy".

Na wynik finansowy przeksięgowywane są także koszty rodzajowe:

- Wn konto 860 "Wynik finansowy",
- Ma koszty rodzajowe.

Ustalenie wyniku finansowego – wariant kalkulacyjny

Na koniec roku saldo koszty rodzajowe są przeksięgowywane na Rozliczenie kosztów:

- Wn konto 490 "Rozliczenie kosztów",
- Ma konta zespołu 4 – koszty rodzajowe

Na wynik finansowy przeksięgowywane są koszty rodzajowe zespołu 5 i 7:

- Wn konto 860 "Wynik finansowy",
- Ma koszty zespołu 5 i 7.

Przychody i koszty pozostałe

Przychody i koszty związane:

- a) z działalnością socjalną,
- b) ze zbyciem środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, a także nieruchomości oraz wartości niematerialnych i prawnych zaliczonych do inwestycji,
- c) z utrzymywaniem nieruchomości oraz wartości niematerialnych i prawnych zaliczonych do inwestycji, w tym także z aktualizacją wartości tych inwestycji, jak również z ich przekwalifikowaniem odpowiednio do środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, jeżeli do wyceny inwestycji przyjęto cenę rynkową bądź inaczej określoną wartość godziwą,
- d) z odpisaniem należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych, nieściągalnych, z wyjątkiem należności i zobowiązań o charakterze publicznoprawnym nieobciążających kosztów,
- e) z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi,
- f) z odpisami aktualizującymi wartość aktywów i ich korektami, z wyjątkiem odpisów obciążających koszty finansowe,
- g) z odszkodowaniami i karami,
- h) z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych na inne cele niż dopłaty do cen sprzedaży, nabycie lub wytworzenie środków trwałych, środków trwałych w budowie albo wartości niematerialnych i prawnych,
- i) ze zdarzeniami losowymi;

Prezentacja pozostałych przychodów operacyjnych

D. Pozostałe przychody operacyjne

I. Zysk z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych

II. Dotacje

III. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych

IV. Inne przychody operacyjne

Prezentacja pozostałych kosztów operacyjnych

Pozostałe koszty operacyjne

- I. Strata z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych
- II. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych
- III. Inne koszty operacyjne

Prezentacja przychodów finansowych

Przychody finansowe

I. Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:

a) od jednostek powiązanych, w tym:

– w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

b) od jednostek pozostałych, w tym:

– w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

II. Odsetki, w tym:

– od jednostek powiązanych

III. Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:

– w jednostkach powiązanych

IV. Aktualizacja wartości aktywów finansowych

V. Inne

Prezentacja kosztów finansowych

Koszty finansowe

I. Odsetki, w tym:

– dla jednostek powiązanych

II. Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:

– w jednostkach powiązanych

III. Aktualizacja wartości aktywów finansowych

IV. Inne

Ustalenie wyniku finansowego

Zysk (strata) brutto

- Podatek dochodowy

- Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)

= Zysk (strata) netto

Wpływający na wynik finansowy podatek dochodowy za dany okres sprawozdawczy obejmuje:

1) część bieżącą;

2) część odroczoną.

Wykazywana w rachunku zysków i strat część odroczona stanowi różnicę pomiędzy stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

Cel sprawozdania finansowego

Celem sprawozdań finansowych jest dostarczenie odbiorcom tych sprawozdań użytecznych informacji liczbowych i słownych na temat sytuacji i działalności jednostki, głównie o charakterze finansowym. Za użyteczną informację uznaje się tę, która – zapewniając realizację zadań informacyjnych sprawozdań finansowych – spełnia kryterium przydatności, a zarazem wiarygodności.

Ocena kontynuacji działalności – KSR nr 14

Regulacje zawarte w ustawie o rachunkowości w art. 5 ust. 2 oraz 54 ust. 1 dotyczące przyjęcia przez jednostkę założenia kontynuacji działalności przy sporządzaniu sprawozdań finansowych nabrały ze względu na skutki gospodarcze epidemii COVID-19 szczególnego znaczenia w kontekście przyjęcia przez jednostkę założenia kontynuacji działalności podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Z uwagi na bardzo dynamiczną sytuację gospodarczą w kraju i na świecie wywołaną epidemią, ustalenie przez kierownika jednostki zdolności do kontynuowania działalności, **przy uwzględnieniu wszystkich informacji dostępnych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego** dotyczących dającej się przewidzieć przyszłości (obejmującej okres nie krótszy niż jeden rok od dnia bilansowego) jest trudne i obarczone istotnym ryzykiem przyjęcia błędnego założenia.

Ocena kontynuacji działalności

- Kontynuacja działalności stanowi podstawowe założenie przy sporządzaniu sprawozdań finansowych. Zgodnie z tym założeniem przyjmuje się, że jednostka będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność w niezmnieszonej istotnie zakresie, bez postawienia jej w stan likwidacji lub upadłości, chyba że jest to niezgodne ze stanem faktycznym lub prawnym. Gdy przyjęcie założenia kontynuacji działalności jest zasadne, aktywa i zobowiązania są wykazywane w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym przy założeniu, że jednostka będzie mogła uzyskać korzyści ekonomiczne z aktywów i wypełnić zobowiązania w toku zwykłej działalności. Występowanie znaczącej niepewności co do zdolności jednostki do kontynuacji działalności nie jest wystarczającym powodem do odstąpienia od sporządzania sprawozdań finansowych przy założeniu kontynuacji działalności. **Jednostka stosuje założenie o kontynuacji działalności dopóty, dopóki nie staje się pewne, że nie będzie kontynuowała działalności w dającej się przewidzieć przyszłości obejmującej okres nie krótszy niż jeden rok od dnia bilansowego.** Rozważenie przyszłości jednostki od dnia bilansowego przez okres 12 miesięcy jest wymogiem minimalnym; **jednostka nie może na przykład sporządzić sprawozdania finansowego przy założeniu kontynuacji działalności, jeżeli do daty zatwierdzenia sprawozdania finansowego została podjęta wiążąca decyzja o zaprzestaniu prowadzenia działalności w okresie 18 miesięcy od dnia bilansowego.**

Zasadność kontynuacji działalności

Ocena zasadności przyjętego założenia kontynuacji działalności przez jednostkę zależy w każdym przypadku od zdarzeń i okoliczności. Ocena statusu jednostki jako kontynuującej działalność jest często prosta. Jeżeli jednostka była dotychczas rentowna i posiadała łatwy dostęp do środków finansowych, to może wysnuć wniosek, że przyjęcie założenia kontynuacji działalności jest zasadne i nie wymaga przeprowadzania szczegółowej analizy. W innych przypadkach, aby uzyskać pewność, że założenie kontynuacji działalności jest zasadne, kierownik ma obowiązek bardzo dokładnego rozważenia zdolności jednostki do regulowania zobowiązań w terminie ich wymagalności, w tym uwzględnienia wielu czynników określających bieżącą i oczekiwaną rentowność, harmonogramu spłaty zobowiązań i potencjalne źródła alternatywnego finansowania, co wymaga szczegółowych prognoz dotyczących przepływów pieniężnych i zysków.

Brak kontynuacji działalności

Jednostka nie powinna sporządzać sprawozdania finansowego przy założeniu kontynuacji działalności, jeżeli zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego, ale przed dniem sporządzenia sprawozdania finansowego wskazują na to, iż przyjęcie założenia kontynuacji działalności nie jest zasadne. Wszelkie informacje uzyskane w okresie po sporządzeniu, ale przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego wskazujące, że przyjęte założenie kontynuacji działalności nie jest zasadne kierownik jednostki traktuje jako **zdarzenie korygujące**, informuje biegłego rewidenta (jeżeli dotyczy), otwiera księgi rachunkowe i zmienia sprawozdanie finansowe sporządzając je przy założeniu braku kontynuowania działalności.

Przesłanki braku kontynuacji działalności

- a) formalne postawienie jednostki w stan likwidacji wobec podjęcia stosownej uchwały przez jej wspólników lub uprawomocnienia się orzeczenia sądu o rozwiązaniu spółki, chyba że jest to niezgodne ze stanem faktycznym lub prawnym
- b) ogłoszenie przez sąd upadłości jednostki, chyba że jest to niezgodne ze stanem faktycznym lub prawnym
- c) dokonanie przez kierownika jednostki oceny, że jest praktycznie pewne, iż jednostka nie będzie kontynuowała działalności w dającej się przewidzieć przyszłości; taka ocena jest wynikiem analizy zdarzeń lub okoliczności, które mogą wskazywać na znaczącą niepewność co do zdolności jednostki do kontynuowania działalności
- d) istotne zmniejszenie zakresu działalności jednostki skutkujące brakiem realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności

Zdarzenia lub okoliczności o charakterze finansowym

- sytuacja, w której zobowiązania przewyższają aktywa,
- zbliżający się termin wymagalności pożyczek o określonych terminach płatności, przy braku realistycznych perspektyw ich przedłużenia lub spłaty tych pożyczek, bądź nadmierne uzależnienie od pożyczek krótkoterminowych finansujących długoterminowe aktywa,
- symptomy wskazujące na możliwość wycofania finansowego wsparcia przez wierzycieli,
- ujemne przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej wykazywane w historycznych lub prognozowanych sprawozdaniach finansowych,
- niekorzystne wielkości kluczowych wskaźników finansowych,
- znaczące straty operacyjne lub znaczące zmniejszenie wartości aktywów generujących przepływy pieniężne,
- opóźnienie lub wstrzymanie wypłaty dywidend,
- brak zdolności terminowego regulowania zobowiązań,
- brak możliwości dotrzymania warunków umów kredytowych,
- zmiana trybu rozliczeń z dostawcami z kredytu kupieckiego na natychmiastową płatność w chwili dostawy,
- brak możliwości uzyskania finansowania prac rozwojowych dotyczących kluczowego produktu lub innych niezbędnych inwestycji.

Zdarzenia lub okoliczności o charakterze operacyjnym

- zamiary kierownika jednostki dotyczące likwidacji jednostki lub zaniechania działalności,
- utrata kluczowego personelu kierowniczego bez zastępstwa,
- niezdolność kierownika do zarządzania znaczącym ryzykiem biznesowym lub radzenia sobie ze zwiększoną odpowiedzialnością,
- niepowodzenie rozszerzenia, kontroli lub dywersyfikacji działalności,
- niepowodzenie wyeliminowania słabości kontroli wewnętrznej, które mogą zwiększać ryzyko wystąpienia istotnych nieprawidłowości spowodowanych oszustwami, przywłaszczaniem zapasów, niekontrolowanymi kosztami i błędami w sprawozdawczości,
- utrata podstawowego rynku, kluczowego klienta(ów), umowy franczyzowej, licencji lub głównego dostawcy,
- znaczna zależność od sukcesu konkretnego projektu lub nowego produktu,
- braki personelu, przerwy w produkcji lub w świadczeniu usług z powodu sporów pracowniczych,
- niedobory ważnych surowców,
- pojawienie się wysoce skutecznego konkurenta,
- działalność podstawowa w schyłkowych gałęziach przemysłu,

Pozostałe zdarzenia lub okoliczności

- nieprzestrzeganie wymogów dotyczących wymogów kapitałowych lub innych wymogów ustawowych, takich jak wymogi w zakresie wypłacalności lub płynności dla instytucji finansowych,
- toczące się przeciwko jednostce postępowanie sądowe lub administracyjne, które w przypadku rozstrzygnięcia niekorzystnego dla jednostki może wiązać się z powstaniem roszczeń, które prawdopodobnie nie będą mogły być przez nią zaspokojone,
- zmiany w prawie lub regulacjach, lub polityce rządu, które mogą mieć negatywny wpływ na jednostkę,
- brak ubezpieczenia lub zbyt niskie ubezpieczenie od skutków katastrof

Odpowiedzialność kierownika

Kierownik jednostki dokonując oceny zasadności założenia kontynuacji działalności powinien zawsze, a zwłaszcza w okresie epidemii, gdzie założenie to nabrało szczególnego znaczenia, przeprowadzić analizę ryzyk i zagrożeń natury finansowej, operacyjnej, lub innej, które mogłyby ujemnie wpływać na zdolność jednostki do kontynuacji działalności. Konieczne jest również uwzględnienie czynników prawno-regulacyjnych, np. pomocy i wsparcia rządowego, których celem jest łagodzenie skutków gospodarczych epidemii.

SZKOLENIE ONLINE

Zamknięcie roku 2021

**dr GYÖNGYVÉR
TAKÁTS**
ekspert